

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Νεοελληνική Γλώσσα

Β΄ Λυκείου

Τίτλος:

«Προσεχώς...»

ΠΟΛΥΞΕΝΗ ΜΠΙΛΛΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σεναρία και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας δευτεροβάθμιας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Προσεχώς...

Δημιουργός

Πολυξένη Μπίλλα

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Β΄ Λυκείου

Χρονολογία

Αύγουστος 2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

«Έκφραση-Έκθεση», Γενικό Λύκειο, Β΄ τεύχος. Ενότητα: Παρουσίαση - Κριτική, ΙΙΙ. Παρουσίαση και κριτική άλλων μορφών τέχνης – Παρουσίαση και κριτική ταινιών σ. 209-211.

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

4 διδακτικές ώρες

Χώρος

Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: Εργαστήριο Πληροφορικής.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Η υλοποίηση του σεναρίου συνδέεται με προϋποθέσεις που αφορούν τις διδακτικές πρακτικές που προτείνονται σε αυτό. Πιο συγκεκριμένα:

- Για την αξιοποίηση των ΤΠΕ, αναγκαία είναι η ύπαρξη Εργαστηρίου Πληροφορικής με σταθμούς εργασίας που έχουν δυνατότητα σύνδεσης στο διαδίκτυο και διαθέτουν εξωτερικά ηχεία. Στο συγκεκριμένο σενάριο, οι έξι ομάδες εργασίας καλό είναι να έχουν στη διάθεσή τους δύο υπολογιστές η καθεμιά, ώστε να διευκολύνεται η αυτο-οργάνωσή τους σε υποομάδες για καλύτερο συντονισμό και έγκαιρη ολοκλήρωση των εργασιών βάσει και του χρονοδιαγράμματος που προτείνεται για κάθε φάση. Επιπλέον, για την παρουσίαση υλικού αλλά και συμπερασμάτων κατά τα στάδια εργασίας σε επίπεδο ολομέλειας, είναι απαραίτητος κεντρικός ή φορητός υπολογιστής με σύνδεση στο δίκτυο και ηχεία εξωτερικά, καθώς και βιντεοπροβολέας με οθόνη προβολής ή εναλλακτικά διαδραστικός πίνακας. Πέραν της υλικοτεχνικής υποδομής, χρειάζεται οι μαθητές να είναι εξοικειωμένοι με λογισμικά επεξεργασίας κειμένου και παρουσίασης.
- Για την εργασία των μαθητών σε ομάδες, σημαντική είναι η εξοικείωση εκπαιδευτικού και μαθητών με την ομαδοκεντρική διδασκαλία.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

Η διδακτική πρόταση συνομιλεί θεματικά με τα σενάρια της Ελένης Βλαχογιάννη «Γνωριμία με τα κειμενικά είδη της παρουσίασης και κριτικής και τις επιμέρους υποκατηγορίες τους (βιβλίο, κινηματογράφος, μουσική)» (Βλαχογιάννη 2012α) και «Συγκριτική θεώρηση των κειμενικών ειδών της παρουσίασης και κριτικής. Εστίαση στην κειμενική διαφοροποίηση, που δημιουργεί η ποικιλότητα της επικοινωνιακής

περίστασης και της εκάστοτε κοινωνικής πρακτικής» (Βλαχογιάννη 2012β) ως προς τις υποκατηγορίες της παρουσίασης και της κριτικής κινηματογραφικής ταινίας.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι μαθητές, εργαζόμενοι σε ομάδες στο Εργαστήριο Πληροφορικής, εμπλέκονται σε μια διερευνητική προσέγγιση των χαρακτηριστικών των κειμενικών ειδών που αφορούν κινηματογραφικές ταινίες, όπως το τρέιλερ, η αφίσα, η παρουσίαση και η κριτική. Αξιοποιώντας αυθεντικά κείμενα και αφού προσδιορίσουν επαγωγικά τα γνωρίσματά τους, με εστίαση στο περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα και τη μορφή, προχωρούν σε συγκριτική εξέτασή τους, λαμβάνοντας υπόψη τη σχέση των εκάστοτε κειμενικών επιλογών με το περιβάλλον παραγωγής των κειμένων. Παραδοτέο της όλης δραστηριότητας είναι ηλεκτρονική παρουσίαση που συνοψίζει τις παρατηρήσεις των ομάδων και αξιοποιείται ως βάση εξαγωγής συμπερασμάτων σε επίπεδο ολομέλειας.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η διδακτική πρόταση κινείται στο πλαίσιο της διδασκαλίας της γλώσσας με βάση τα κειμενικά είδη. Επιχειρείται να γίνει κατανοητό ότι τα κειμενικά είδη αποτελούν «κοινωνική διαδικασία με κειμενική δομή πολιτισμικά και ιδεολογικά προσδιορισμένη, που χρησιμοποιείται για διάφορους σκοπούς σε διάφορα συγκεκριμένα πλαίσια» (Μητσικοπούλου 2006). Συνιστούν «κοινωνική διαδικασία», με δεδομένο ότι το κάθε κειμενικό είδος αποτυπώνει «νοήματα που κατασκευάζουν οι άνθρωποι, καθώς έρχονται σε επαφή μεταξύ τους, ώστε να πετύχουν τους κοινωνικούς τους στόχους» (Κέκια 2002). Ο μαθητής, αποδομώντας αυθεντικά κείμενα ενταγμένα στο συγκεκριμένο τους, επιχειρούν τη γλωσσική ανάλυσή τους σε τρία επίπεδα: μελετούν την πληροφοριακή οργάνωση, τη μορφή και τις λεξικογραμματικές επιλογές, με στόχο να προσδιορίσουν τον «κανόνα» και τις

αποκλίσεις του σε ποικίλες επικοινωνιακές συνθήκες. Το αντικείμενο διερεύνησης, τρέιλερ, αφίσα, παρουσίαση και κριτική κινηματογραφικής ταινίας, αποτελούν κείμενα που σχετίζονται με ενδιαφέροντα και τρόπους ψυχαγωγίας των εφήβων, όπως η παρακολούθηση ταινιών στον κινηματογράφο, και εντάσσονται στη λογική της στροφής του γλωσσικού μαθήματος προς τη διερεύνηση της καθημερινότητας (Κουτσογιάννης & Παυλίδου 2012: 10).

Το σενάριο αξιοποιεί, επίσης, στοιχεία του κινήματος των Πολυγραμματισμών (Χατζησαββίδης 2005). Πιο συγκεκριμένα, φέρει σε επαφή τους μαθητές με πολυτροπικά κείμενα, ενώ επιχειρεί να τους ασκήσει και στη λειτουργική αξιοποίηση του λογισμικού παρουσίασης ως ηλεκτρονικού μέσου πρακτικής γραμματισμού που συναρμολώνει ποικίλους σημειωτικούς πόρους για τη δημιουργία συνεκτικού νοήματος.

Η διερεύνηση υλοποιείται σε συνεργατικό πλαίσιο που ευνοεί τη (δια)πραγμάτευση των ιδεών και τη συμμετοχική οικοδόμηση της νέας γνώσης. Προάγει, λοιπόν, κονστρουκτιβιστικού τύπου διαδικασίες, οι οποίες διευκολύνονται από την αξιοποίηση των ΤΠΕ.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται οι μαθητές να κατανοήσουν ότι τα κειμενικά είδη δεν είναι ουδέτερες κατασκευές. Αποτυπώνουν την ταυτότητα των δημιουργών τους και διαμορφώνονται με βάση τον σκοπό τον οποίο υπηρετούν, τους αποδέκτες στους οποίους απευθύνονται, το περιβάλλον δημιουργίας τους και το μέσο με το οποίο κοινοποιούνται.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να γνωρίσουν τα βασικά χαρακτηριστικά των κειμενικών ειδών του τρέιλερ, της αφίσας, της παρουσίασης και της κριτικής κινηματογραφικών ταινιών.

- Να εντοπίσουν τους τρόπους σημείωσης (μέγεθος, είδος και χρώμα γραμματοσειράς), καθώς και τις λεξικογραμματικές επιλογές που αξιοποιούνται.
- Να ασκηθούν στην πύκνωση και αφαίρεση πληροφοριών που προκύπτουν από τη μελέτη ποικίλων κειμένων.

Γραμματισμοί

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να προσδιορίσουν τα χαρακτηριστικά των κειμενικών ειδών του τρέιλερ, της αφίσας, της παρουσίασης και της κριτικής κινηματογραφικής ταινίας (γλωσσικός γραμματισμός).
- Να επισημάνουν ομοιότητες και διαφορές των παραπάνω κειμενικών ειδών (κριτικός γραμματισμός).
- Να ασκηθούν στην αξιοποίηση των ΤΠΕ ως μέσων πρακτικής γραμματισμού, μέσων για ανάγνωση, γραφή και κοινοποίηση της νέας γνώσης (νέοι γραμματισμοί).
- Να ασκηθούν στην αξιοποίηση των Λεξικών της Πύλης για τη Ελληνική Γλώσσα (νέοι γραμματισμοί).
- Να καλλιεργήσουν συνεργατικές δεξιότητες (κοινωνικός γραμματισμός).

Διδακτικές πρακτικές

Οι διδακτικές πρακτικές που υιοθετούνται στο σενάριο εμπλέκουν τους μαθητές σε διαδικασίες από κοινού ανάγνωσης, ανταλλαγής απόψεων για τα κείμενα και συνεργατικής γραφής σε ηλεκτρονικό περιβάλλον. Αναλαμβάνοντας ενεργούς και συμμετοχικούς ρόλους, οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν γνωστικά, αξιοποιώντας τόσο το ίδιο το πλαίσιο της άμεσης αλληλεπίδρασης όσο και τη δυναμική των διαφορετικών απόψεων που αναπτύσσεται στο εσωτερικό των ομάδων. Κοινωνικός Κονστрукτιβισμός του Vygotsky και Γνωστική-Αναπτυξιακή

Ψυχολογία του Piaget αποτελούν εδώ τα θεωρητικά ερείσματα της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας (Παυλίδου 2013: 9-10).

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφόρμηση για τη σύνταξη του σεναρίου αποτέλεσε η περιορισμένη οπτική της προσέγγισης της παρουσίασης και κριτικής κινηματογραφικών ταινιών, όπως επιχειρείται στο σχολικό εγχειρίδιο. Με παράθεση κειμένων γραπτού λόγου στα οποία ανιχνεύονται στοιχεία του κανόνα σύνθεσης τέτοιων κειμένων, παραβλέπονται σύγχρονα κειμενικά είδη μέσω των οποίων επιχειρείται η παρουσίαση και διαφήμιση κινηματογραφικών ταινιών και με τα οποία είναι περισσότερο εξοικειωμένοι οι σύγχρονοι έφηβοι.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Σε ό,τι αφορά τη διδακτέα ύλη, η διδακτική πρόταση αφορά μέρος της ενότητας «Παρουσίαση – Κριτική» του σχολικού βιβλίου και συγκεκριμένα της υποενότητας «III. Παρουσίαση και κριτική άλλων μορφών τέχνης», με εστίαση στην παρουσίαση και κριτική ταινιών, σ. 209-211. Δεν περιορίζεται, ωστόσο, στα κειμενικά είδη της παρουσίασης και κριτικής, ως γραπτών μονοτροπικών κειμένων. Διερευνά τη δυναμική τους σε ηλεκτρονικά περιβάλλοντα και εμπλουτίζει τη διερεύνηση με πολυτροπικά κείμενα, όπως το τρέιλερ και η αφίσα. Η συγκριτική εξέτασή τους και η συνεργατική παραγωγή λόγου σε ηλεκτρονικό περιβάλλον ικανοποιεί στόχους του Π.Σ. σε σχέση με την καλλιέργεια της συνεργατικότητας, του κριτικού και του ψηφιακού γραμματισμού αλλά και την απόκτηση δεξιοτήτων και γνώσεων που καθιστούν τους μαθητές σκεπτόμενους και ενεργούς πολίτες σε μια διαρκώς μεταβαλλόμενη κοινωνικοπολιτισμική πραγματικότητα.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται στη διδακτική πρόταση ως μέσα πρακτικής γραμματισμού. Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές:

- ✓ Αξιοποιούν το διαδίκτυο για ανάγνωση και επεξεργασία αυθεντικών κειμένων που δεν παρατίθενται αποπλαισιωμένα αλλά ενταγμένα στο συγκεκριμένο τους.
- ✓ Χρησιμοποιούν τον επεξεργαστή κειμένου για να κρατήσουν σημειώσεις, στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διερεύνησης της δομής, του περιεχομένου, της μορφής και των λεξικογραμματικών επιλογών που υιοθετούνται σε κάθε κείμενο.
- Ασκοούνται στις ιδιαιτερότητες της ηλεκτρονικής παρουσίασης ως μέσου μιας «τεχνολογικά διαμεσολαβημένης επικοινωνίας» (Κουτσογιάννης 2011) με έμφαση στην πολυτροπικότητα αλλά και τη «συνομιλία μεταξύ προφορικού και γραπτού λόγου», που στηρίζεται στην πύκνωση από τη μια της πληροφορίας στο κείμενο παρουσίασης και στην ανάπτυξη της σε προφορικό λόγο (Κουτσογιάννης 2012: 34).

Κείμενα

- «Μικρά Αγγλία». [Τρέιλερ](#) της ταινίας.
- «Μικρά Αγγλία». [Αφίσα](#) της ταινίας.
- «Μικρά Αγγλία». [Παρουσίαση](#) της ταινίας στο «Αθηνόραμα».
- «Μικρά Αγγλία». [Κριτική](#) της ταινίας από τον Χρήστο Μήτση στο «Αθηνόραμα».
- «Η ζωή είναι ωραία με τα μάτια κλειστά». [Τρέιλερ](#) της ταινίας με ελληνικούς υπότιτλους.
- «Η ζωή είναι ωραία με τα μάτια κλειστά». [Αφίσα](#) της ταινίας.
- «Η ζωή είναι ωραία με τα μάτια κλειστά». [Παρουσίαση](#) της ταινίας στο [cinemanews.gr](#).

- «Η ζωή είναι ωραία με τα μάτια κλειστά». [Κριτική](#) της ταινίας από τον Π. Παναγόπουλο στο Freecinema.
- «12 χρόνια σκλάβος». [Τρέιλερ](#) της ταινίας με ελληνικούς υπότιτλους.
- «12 χρόνια σκλάβος». [Αφίσα](#) της ταινίας.
- «12 χρόνια σκλάβος». [Παρουσίαση](#) της ταινίας στο «Αθηνόραμα».
- «12 χρόνια σκλάβος». [Κριτική](#) της ταινίας από τον Θ. Κουτσογιαννόπουλο στο «Lifo».

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η Φάση – Διερεύνηση [Εργαστήριο Πληροφορικής, 2 διδακτικές ώρες]

Πριν από την έναρξη του διδακτικού δίωρου, ο εκπαιδευτικός χρειάζεται να έχει αποθηκεύσει τα Φύλλα Εργασίας κάθε ομάδας στους υπολογιστές στους οποίους αυτή θα δουλέψει. Με δεδομένο ότι προβλέπεται εργασία σε υποομάδες, χρειάζεται να αντιστοιχούν δύο υπολογιστές σε κάθε ομάδα. Είναι σημαντικό, επίσης, να επιβεβαιώσει ότι ανοίγουν όλες οι υπερσυνδέσεις και ότι μπορούν να «τρέξουν» τα κινηματογραφικά τρέιλερ. Στο σημείο αυτό είναι απαραίτητα τα εξωτερικά ηχεία. Η διάρκεια των τρέιλερ δεν υπερβαίνει τα 2'.50'', κι έτσι δεν αναμένεται μεγάλη αναστάτωση από την παράλληλη προβολή τους. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να συστήσει στους μαθητές να χαμηλώσουν τον ήχο όσο χρειάζεται. Αν, ωστόσο, το κρίνει απαραίτητο, μπορεί να ζητήσει από αυτούς να έχουν μαζί τους ακουστικά. Καλό θα ήταν, επίσης, να έχει φωτοτυπήσει τα φύλλα εργασίας, ώστε να τα μοιράσει σε κάθε ομάδα και σε έντυπη μορφή.

Όταν οι μαθητές προσέλθουν στο Εργαστήριο Πληροφορικής, ο εκπαιδευτικός τους ενημερώνει για το περιεχόμενο, τη στοχοθεσία και την πορεία των δραστηριοτήτων. Αφού πάρουν τις θέσεις τους ανά ομάδες, καταλαμβάνοντας δύο σταθμούς εργασίας η καθεμιά, τους ζητά να ενεργοποιήσουν τους υπολογιστές και να ανοίξουν από την επιφάνεια εργασίας το αρχείο με το Φύλλο Εργασίας που θα τους υποδείξει.

Στη συνέχεια, οι ομάδες των μαθητών, χωρισμένες σε υποομάδες, σύμφωνα με τις οδηγίες του Φύλλου Εργασίας, πραγματοποιούν τη διερεύνησή τους. Ανά δύο οι ομάδες δουλεύουν σε διαφορετικά κείμενα, ώστε τα συμπεράσματα να εξαχθούν στην επόμενη φάση από μεγαλύτερη ποικιλία υλικού. Πραγματοποιούν, ωστόσο, ανά δύο διερεύνηση στα ίδια κείμενα, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα ανάδειξης τυχόν διαφορετικής προσέγγισης στην ερμηνεία των ίδιων δεδομένων. Πιο συγκεκριμένα, οι Ομάδες Α και Γ μελετούν κείμενα προώθησης και κριτικής της ταινίας «Μικρά Αγγλία» του Π. Βούλγαρη (βλ. [Ομάδες Α, Γ](#)), οι Ομάδες Δ και ΣΤ αντίστοιχα κείμενα για την ταινία «Η ζωή είναι ωραία με τα μάτια κλειστά» του D. Trueba (βλ. [Ομάδες Δ, ΣΤ](#)), ενώ οι Ομάδες Β και Ε σχετικά κείμενα για την ταινία «12 χρόνια σκλάβος» του S. McQueen (βλ. [Ομάδες Β, Ε](#)). Αναλυτικότερα, οι υποομάδες Α μελετούν το τρέιλερ και την αφίσα κάθε ταινίας, ενώ οι υποομάδες Β παρουσίαση και κριτική της. Στόχος τους είναι να εξαγάγουν κάποια πρώτα συμπεράσματα για τα χαρακτηριστικά αυτών των κειμενικών ειδών, τα οποία θα παρουσιάσουν με τη βοήθεια λογισμικού παρουσίασης σε επόμενη φάση.

Ο εκπαιδευτικός παρακολουθεί την εργασία των υποομάδων αλλά και τη συνεργασία των μελών τους και παρέχει υποδείξεις όπου χρειάζεται, προκειμένου οι μαθητές να οδηγηθούν σε εστιασμένες επισημάνσεις. Σε ό,τι αφορά το τρέιλερ και αφού οι μαθητές γνωρίσουν τη σημασία και την προέλευση της λέξης, ανατρέχοντας στο «Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής» στην [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#), οι διαπιστώσεις μπορεί να αφορούν στα ακόλουθα:

- ✓ Αποτελεί ένα είδος προεπισκόπησης της ταινίας για διαφημιστικούς λόγους.
- ✓ Συνιστά πολυτροπικό κείμενο που συνδυάζει εικόνα, γραπτό λόγο και ήχο.
- ✓ Ακολουθεί κάποιες δομικές συμβάσεις:
 - Εισαγωγή στον βασικό χαρακτήρα και το περιβάλλον του.
 - Παρουσίαση των σχέσεών του με άλλους χαρακτήρες.
 - Προβολή του διλήμματος/προβλήματος που αντιμετωπίζει.
 - Παρουσίαση γεγονότων που εμποδίζουν ή αναστέλλουν τη λύση.

- ✓ Δομείται με βάση χαρακτηριστικά στιγμιότυπα της ταινίας από τις αρχικές και τις ενδιάμεσες σκηνές, χωρίς να αποκαλύπτει το τέλος.
- ✓ Αφήνει αναπάντητα ερωτήματα.
- ✓ Ενσωματώνει, αν και όχι απαραίτητα, διαλογικές σκηνές με αποσπάσματα διαλόγων που μπορούν να φωτίσουν την πλοκή ή να διεγείρουν συναισθήματα μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα.
- ✓ Αξιοποιεί με αφαιρετικό τρόπο τα γραπτά γλωσσικά στοιχεία, για να δώσει πληροφορίες για βασικά στοιχεία της ταινίας, με επιλογή είδους, μεγέθους, χρώματος και κίνησης γραμματοσειράς, ανάλογα με το ύφος της ταινίας.
- ✓ Διαθέτει μουσικό υπόβαθρο που υπογραμμίζει το είδος της ταινίας (δραματική, δράσης, κωμική...) και διεγείρει συναισθήματα.
- ✓ Διαμορφώνει το κοινό των θεατών στο οποίο στοχεύει.

Σχετικά με την κινηματογραφική αφίσα, οι μαθητές μπορεί να οδηγηθούν σε διαπιστώσεις, όπως οι ακόλουθες:

- ✓ Αποτελεί μέσο προβολής και διαφήμισης της ταινίας.
- ✓ Συνιστά πολυτροπικό κείμενο που συνδυάζει οπτικά και γλωσσικά στοιχεία.
- ✓ Χρησιμοποιεί ως κυρίαρχο σημειωτικό πόρο την εικόνα η οποία αποτυπώνει στιγμιότυπο της ταινίας που αφορά στον κεντρικό ήρωα και δημιουργεί θεματικούς συνειρμούς (π.χ. γάμος, ταξίδι, φυγή...).
- ✓ Αξιοποιεί τα γλωσσικά στοιχεία για να δώσει πληροφορίες για τον τίτλο και τους συντελεστές της ταινίας, χρησιμοποιώντας διαφορετική γραμματοσειρά, μέγεθος και χρώμα γραμμάτων, ανάλογα με την επιδιωκόμενη εστίαση (δεσπόζει ο τίτλος, πλαισιωμένος από το όνομα του σκηνοθέτη με μικρότερα γράμματα, ενώ τα ονόματα των υπόλοιπων συντελεστών παρατίθενται σε μη κεντρικό σημείο της αφίσας και συνήθως με μικρότερα γράμματα, εκτός αν πρόκειται για πολύ γνωστούς ηθοποιούς που διαθέτουν μεγάλο κοινό).
- ✓ Χρησιμοποιεί τον λόγο αφαιρετικά. Κυριαρχούν οι ελλειπτικές προτάσεις ως προς το ρήμα.

- ✓ Ενσωματώνει ενίοτε στοιχεία κριτικής, όπως γνώμες ειδικών ή αναφορές σε διακρίσεις της ταινίας.
- ✓ Διαμορφώνει το κοινό των θεατών στο οποίο στοχεύει.

Μελετώντας παρουσιάσεις ταινιών μπορεί να οδηγηθούν στα ακόλουθα συμπεράσματα:

- ✓ Σκοπός τους είναι να ενημερώσουν το κοινό για την κυκλοφορία της ταινίας.
- ✓ Αποτελούνται από διακριτές ενότητες: ένα εισαγωγικό μέρος που παρουσιάζει με αφαιρετικό λόγο την ταυτότητα της ταινίας (τίτλο, είδος, έτος παραγωγής, διάρκεια, συντελεστές...) και ένα κύριο μέρος που δίνει συνοπτικές πληροφορίες για την υπόθεση σε μορφή παραγράφου.
- ✓ Έχουν πληροφοριακό ύφος και χαρακτηρίζονται από συντομία.
- ✓ Όταν δημοσιεύονται στο διαδίκτυο συνοδεύονται από υπερδεσμούς που οδηγούν στο τρέιλερ ή σε κριτική της ταινίας.

Σχετικά με την κινηματογραφική κριτική, οι επισημάνσεις μπορεί να είναι οι ακόλουθες:

- ✓ Σκοπός του κειμένου είναι να προτρέψει ή να αποτρέψει το κοινό να παρακολουθήσει την ταινία.
- ✓ Αποτελείται από διακριτές ενότητες (ταυτότητα ταινίας, γενική εντύπωση, πληροφορίες για την υπόθεση, σχόλια για την ηθοποιία, αναφορά σε τεχνικά ζητήματα, τρόπος πραγμάτευσης του κεντρικού θέματος, συνολική αποτίμηση).
- ✓ Χρησιμοποιεί παραγραφοποιημένο λόγο με ολοκληρωμένες προτάσεις και κάνει χρήση ειδικού λεξιλογίου.
- ✓ Έχει υποκειμενικό χαρακτήρα, αφού εκφράζει την άποψη του κριτικού.
- ✓ Χρησιμοποιεί οπτικά στοιχεία για να κάνει σαφή την παραγραφοποίηση και μπορεί να πλαισιώνεται από εικόνες (αφίσα της ταινίας ή στιγμιότυπα).
- ✓ Διαφέρει από την παρουσίαση ως προς τον σκοπό, το περιεχόμενο, το ύφος και την έκταση.

2η Φάση – Διερεύνηση [Εργαστήριο Πληροφορικής, 2 διδακτικές ώρες]

Κατά την πρώτη διδακτική ώρα της φάσης αυτής, οι ομάδες συνθέτουν τα αποτελέσματα της διερεύνησής τους με βάση τις σημειώσεις των υποομάδων τους. Αξιοποιώντας λογισμικό παρουσίασης, ετοιμάζουν σύντομη παρουσίαση (10΄) στην οποία συνοψίζουν τα συμπεράσματά τους για τα χαρακτηριστικά των κειμενικών ειδών του τρέιλερ, της αφίσας, της παρουσίασης και της κριτικής κινηματογραφικής ταινίας. Ο εκπαιδευτικός επισημαίνει στους μαθητές ότι ενδιαφέρουν γενικά συμπεράσματα και ότι τυχόν παραδείγματα από τα κείμενα που μελέτησαν μπορούν να αξιοποιηθούν κατά την προφορική παρουσίαση.

Κατά τη δεύτερη διδακτική ώρα ο εκπαιδευτικός μπορεί να καλέσει μία από κάθε ζεύγος ομάδων που μελέτησαν κείμενα για την ίδια ταινία να παρουσιάσει τα συμπεράσματά της, ζητώντας από την άλλη ομάδα να διατυπώνει τυχόν διαφωνίες ή να προσθέτει στοιχεία που θεωρεί ότι παραλείφθηκαν. Αν, ωστόσο, επιθυμεί να παρουσιάσουν όλες οι ομάδες, θα χρειαστεί και άλλη διδακτική ώρα, προκειμένου να ολοκληρωθούν έξι παρουσιάσεις και να συζητηθούν γενικά συμπεράσματα. Σε κάθε περίπτωση αυτά μπορεί να αφορούν τόσο το κάθε κειμενικό είδος ξεχωριστά όσο και τη συγκριτική εξέτασή τους. Ιδιαίτερος λόγος μπορεί να γίνει για τη σχέση των εκάστοτε κειμενικών επιλογών με το περιβάλλον παραγωγής των κειμένων.

Αξιολόγηση

Ο εκπαιδευτικός αποτιμά τις διαδικασίες οικοδόμησης της γνώσης αλλά και το τελικό αποτέλεσμα. Η εστίαση στην εργασία, ο βαθμός συμμετοχής όλων των μαθητών, η μεταξύ τους αλληλεπίδραση, η τήρηση του χρονοδιαγράμματος αλλά και η πληρότητα, η οργάνωση και η σαφήνεια του τελικού παραδοτέου αποτελούν στοιχεία προς αξιολόγηση. Ειδικά ως προς την παρουσίαση, ελέγχεται ο βαθμός κατά τον οποίο οι μαθητές αξιοποίησαν τα χαρακτηριστικά του σχετικού λογισμικού (πολυτροπικότητα, αφαιρετικότητα, ονοματοποίηση) και πλαισίωσαν το κείμενο με τεκμηριωμένο και σαφή προφορικό λόγο. Ως τελική αποτίμηση, θα μπορούσαν οι

ίδιοι οι μαθητές να αξιολογήσουν τόσο την αποτελεσματικότητα της διδακτικής πρότασης όσο και τη μεταξύ τους αλληλεπίδραση.

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΕΣ Α, Γ

Αποστολή: Θα διερευνήσετε τα χαρακτηριστικά κειμένων που σχετίζονται με την προώθηση και κριτική κινηματογραφικών ταινιών. Ακολουθώντας τις κατευθύνσεις του φύλλου εργασίας, κρατήστε σημειώσεις ηλεκτρονικά, προκειμένου να τις αξιοποιήσετε στην επόμενη φάση για τη δημιουργία παρουσίασης με την οποία θα παρουσιάσετε τα αποτελέσματα της διερεύνησής σας την ολομέλεια.

Υλικό: Τρέιλερ, αφίσα, παρουσίαση και κριτική της ταινίας «Μικρά Αγγλία» του Π. Βούλγαρη.

Τρόπος εργασίας: Αφού χωριστείτε σε υποομάδες 2-3 ατόμων, να συνεννοηθείτε ποια θα είναι η υποομάδα Α και ποια η υποομάδα Β. Στη συνέχεια, σε επίπεδο υποομάδας να ορίσετε ρόλους ανάλογα με τις ανάγκες της εργασίας. Στην επόμενη φάση, θα συνθέσετε τα αποτελέσματά σας σε κοινή παρουσίαση.

Χρόνος εργασίας: Δύο διδακτικές ώρες.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ Α

Ονοματεπώνυμο μαθητών:

.....
.....

Αναλαμβάνετε να μελετήσετε το τρέιλερ και την αφίσα της ταινίας «Μικρά Αγγλία» του Π. Βούλγαρη, προκειμένου να προσδιορίσετε τα χαρακτηριστικά τους ως προς τη δομή και το περιεχόμενο, τη γλώσσα και τη μορφή.

1. Αναζητήστε καταρχάς τη σημασία και την προέλευση της λέξης «τρέιλερ» στο Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής στην [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#).

2. Παρακολουθήστε τώρα το [τρέιλερ](#) της ταινίας, εστιάζοντας στα παρακάτω σημεία:

✓ Ως προς την αφηγηματική δομή και το περιεχόμενο:

- Υπάρχει αφηγητής; Αν όχι, για ποιον λόγο;
- Ποιες πληροφορίες δίνουν τα πρώτα στιγμιότυπα (έως το 0.08'');
- Από ποιες πράξεις της ταινίας πιστεύετε ότι προέρχονται (αρχικές, ενδιάμεσες ή τελικές);
- Μπορείτε στα επόμενα στιγμιότυπα να προσδιορίσετε τον κεντρικό χαρακτήρα της ταινίας και τις σχέσεις που αναπτύσσει με άλλους ήρωες; Ποιες επιλογές του δημιουργού σας βοηθούν σε αυτό;
- Ποιο στοιχείο των σχέσεων τονίζεται περισσότερο (αγάπη, σύγκρουση, έρωτας, φιλία);
- Παρουσιάζεται το πρόβλημα που απασχολεί τον κεντρικό ήρωα και ποιο είναι αυτό;
- Τα στιγμιότυπα που επιλέγονται αναδεικνύουν την εξέλιξη της δράσης;
- Παρουσιάζεται το τέλος της ιστορίας ή μένουν αναπάντητα ερωτήματα και ποια είναι αυτά;
- Ποια συναισθήματα δημιουργούνται στον θεατή και πώς συμβάλλει η επιλογή των κατάλληλων στιγμιότυπων σε αυτό;
- Μπορείτε να διακρίνετε ενότητες στην αφηγηματική δομή του τρέιλερ και ποιες είναι αυτές;
- Ποια είναι η συνολική διάρκεια του τρέιλερ; Τι αίσθηση σας αφήνει;

✓ Ως προς τη γλώσσα και τη μορφή:

- Σε ποια σχέση βρίσκονται τα γλωσσικά και τα οπτικά στοιχεία; Συνυπάρχουν ισόρροπα ή κάποιο από αυτά κυριαρχεί και για ποιον λόγο, κατά τη γνώμη σας;
- Ποια κειμενική διάταξη ακολουθείται ως προς τα οπτικά και τα γλωσσικά στοιχεία;
- Παρατίθενται διάλογοι; Αν όχι, για ποιον λόγο;
- Στα γλωσσικά στοιχεία, τι είδους προτάσεις ως προς τη δομή κυριαρχούν (απλές, ελλειπτικές, επαυξημένες);
- Ποια μέρη του λόγου επιλέγονται;
- Ποιες επιλογές κάνει ο δημιουργός ως προς το είδος, το μέγεθος και το χρώμα της γραμματοσειράς. Αξιοποιεί στοιχεία κίνησης;
- Εκτός από τα γλωσσικά και τα οπτικά στοιχεία, ποιο άλλο μέσο χρησιμοποιείται και ποια η σχέση του με το περιεχόμενο της ταινίας;

Εν κατακλείδι, ποιος πιστεύετε ότι είναι ο στόχος του δημιουργού; Υπάρχουν στοιχεία που δείχνουν ότι απευθύνεται σε συγκεκριμένο κοινό;

3. Μπορείτε τώρα να συνοψίσετε τα συμπεράσματά σας για τα χαρακτηριστικά ενός τρέιλερ, προκειμένου να τα αξιολογήσετε στη δημιουργία παρουσίασης κατά την επόμενη φάση. Ως λέξεις-κλειδιά μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις ακόλουθες:

- ❖ Ως προς την αφηγηματική δομή: δομικές συμβάσεις, ενότητες, στιγμιότυπα/σκηές, χαρακτήρες και περιβάλλον τους, σχέσεις ηρώων, διλημματικές/συγκρουσιακές καταστάσεις, γεγονότα, κλιμάκωση, ένταση, αναπάντητα ερωτήματα, αφηγητής
- ❖ Ως προς τη γλώσσα και τη μορφή: γλωσσικά και οπτικά στοιχεία, κειμενική διάταξη, διάλογοι, είδος προτάσεων, κυρίαρχα μέρη του λόγου, γραμματοσειρά, κίνηση γλωσσικών στοιχείων, μουσική.

4. Μελετήστε την αφίσα της ταινίας, εστιάζοντας στα παρακάτω σημεία:
- ✓ Ποιο είναι το θέμα και ποιος ο σκοπός του κειμένου;
 - ✓ Τι είδους κείμενο είναι (μονοτροπικό ή πολυτροπικό);
 - ✓ Ποιοι σημειωτικοί πόροι (εικόνα, γραπτός λόγος...) αξιοποιούνται;
 - ✓ Πώς αλληλεπιδρούν μεταξύ τους; Υπάρχει κάποιος που κυριαρχεί;
 - ✓ Ποια η σχέση της εικόνας με την ταινία; (Θυμηθείτε στοιχεία από το τρέιλερ που παρακολούθησατε.)
 - ✓ Ποια συναισθήματα και ποιες προσδοκίες δημιουργεί η εικόνα;
 - ✓ Εστιάστε στα γλωσσικά στοιχεία.
 - Τι είδους προτάσεις ως προς τη δομή επιλέγονται;
 - Ποια μέρη του λόγου κυριαρχούν;
 - Ποιες επιλογές γίνονται σε επίπεδο γραμματοσειράς, μεγέθους και χρώματος;
 - ✓ Ποια η σχέση του περιεχομένου των γλωσσικών στοιχείων με τα συναισθήματα και τις προσδοκίες που σας δημιούργησε η εικόνα. Επιβεβαιώνονται ή ανατρέπονται;
 - ✓ Οι επιλογές του δημιουργού αποκαλύπτουν το είδος της ταινίας (δραματική, κωμική, δράσης...) και το κοινό στο οποίο απευθύνεται;
5. Μπορείτε τώρα να συνοψίσετε τα συμπεράσματά σας για τα χαρακτηριστικά μιας κινηματογραφικής αφίσας, προκειμένου να τα αξιοποιήσετε στη δημιουργία παρουσίασης κατά την επόμενη φάση. Ως λέξεις-κλειδιά μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις ακόλουθες: θέμα, σκοπός, πολυτροπικότητα, σημειωτικοί πόροι, οπτικά/γλωσσικά στοιχεία, αλληλεπίδραση, λεξικογραμματικές επιλογές (είδος προτάσεων, μέρη του λόγου...), γραμματοσειρά, κοινό-στόχος.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ Β

Όνοματεπώνυμο μαθητών:

.....
.....

Αναλαμβάνετε να μελετήσετε παρουσίαση και κριτική της ταινίας «Μικρά Αγγλία» του Π. Βούλγαρη, προκειμένου να προσδιορίσετε τα χαρακτηριστικά τους ως προς τη δομή και το περιεχόμενο, τη γλώσσα και τη μορφή.

1. Μελετήστε την [παρουσίαση](#) της ταινίας, εστιάζοντας στα παρακάτω σημεία:

- ✓ Ως προς τη δομή και το περιεχόμενο:
 - Ποιο είναι το θέμα και ποιος ο σκοπός του κειμένου;
 - Ποιες ενότητες περιλαμβάνει;
 - Με ποια σειρά οργανώνονται;
- ✓ Ως προς τη γλώσσα και τη μορφή:
 - Ποια δομή πρότασης και ποια μέρη του λόγου απαντούν στις επιμέρους ενότητες;
 - Αξιοποιούνται οπτικά στοιχεία;
 - Ποιες επιλογές κάνει ο δημιουργός σε επίπεδο γραμματοσειράς (είδος, μέγεθος, χρώμα) σε κάθε ενότητα;
 - Ποια στοιχεία καθιστούν σαφή την κειμενική διάταξη;
 - Ποια είναι η έκταση της παρουσίασης;
 - Ποια στοιχεία σχετικά με την ταινία πλαισιώνουν μια διαδικτυακή παρουσίαση;

Σε τι είδους κοινό θεωρείτε ότι απευθύνεται η παρουσίαση αυτή;

2. Μπορείτε τώρα να συνοψίσετε τα συμπεράσματά σας για τα χαρακτηριστικά μιας παρουσίασης κινηματογραφικής ταινίας, προκειμένου να τα αξιοποιήσετε κατά την επόμενη φάση. Ως λέξεις κλειδιά μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις ακόλουθες: θέμα, σκοπός, ενότητες, περιεχόμενο και σειρά οργάνωσης ενοτήτων, σημειωτικοί πόροι, οπτικά/γλωσσικά στοιχεία, λεξικογραμματικές επιλογές (είδος προτάσεων, μέρη του λόγου...), γραμματοσειρά, σχέση των επιλογών με το κοινό-στόχο.
3. Μελετήστε την [κριτική](#) της ταινίας «Μικρά Αγγλία» από τον Χρήστο Μήτση εστιάζοντας στα παρακάτω στοιχεία:
- ✓ Ως προς τη δομή και το περιεχόμενο:
 - Ποιο είναι το θέμα και ποιος ο σκοπός του κειμένου;
 - Ποιες ενότητες περιλαμβάνει;
 - Με ποια σειρά οργανώνονται;
 - Ποιες πληροφορίες δίνονται σε κάθε ενότητα;
 - Σε τι διαφοροποιείται σε σχέση με την παρουσίαση της ταινίας;
 - ✓ Ως προς τη γλώσσα και τη μορφή:
 - Ποιος είναι το ύφος του κειμένου;
 - Χρησιμοποιείται ειδικό λεξιλόγιο;
 - Αξιοποιούνται οπτικά στοιχεία;
 - Ποιες επιλογές κάνει ο δημιουργός σε επίπεδο γραμματοσειράς (είδος, μέγεθος, χρώμα) σε κάθε ενότητα;
 - Ποια στοιχεία καθιστούν σαφή την κειμενική διάταξη;
 - Ποια είναι η έκτασή της;
4. Μπορείτε τώρα να συνοψίσετε τα συμπεράσματά σας για τα χαρακτηριστικά μιας κινηματογραφικής κριτικής, προκειμένου να τα αξιοποιήσετε στη δημιουργία παρουσίασης κατά την επόμενη φάση. Ετοιμάστε ένα ενδεικτικό διάγραμμα κριτικής για κινηματογραφική ταινία.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΕΣ Δ, ΣΤ

Αποστολή: Θα διερευνήσετε τα χαρακτηριστικά κειμένων που σχετίζονται με την προώθηση και κριτική κινηματογραφικών ταινιών. Ακολουθώντας τις κατευθύνσεις του φύλλου εργασίας, κρατήστε σημειώσεις ηλεκτρονικά, προκειμένου να τις αξιολογήσετε στην επόμενη φάση για τη δημιουργία παρουσίασης με την οποία θα παρουσιάσετε τα αποτελέσματα της διερεύνησής σας την ολομέλεια.

Υλικό: Τρέιλερ, αφίσα, παρουσίαση και κριτική της ταινίας «Η ζωή είναι ωραία με τα μάτια κλειστά» του D. Trueba.

Τρόπος εργασίας: Αφού χωριστείτε σε υποομάδες 2-3 ατόμων, να συνεννοηθείτε ποια θα είναι η υποομάδα Α και ποια η υποομάδα Β. Στη συνέχεια, σε επίπεδο υποομάδας να ορίσετε ρόλους ανάλογα με τις ανάγκες της εργασίας. Στην επόμενη φάση, θα συνθέσετε τα αποτελέσματά σας σε κοινή παρουσίαση.

Χρόνος εργασίας: Δύο διδακτικές ώρες.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ Α

Ονοματεπώνυμο μαθητών:

.....
.....

Αναλαμβάνετε να μελετήσετε το τρέιλερ και την αφίσα της ταινίας «Η ζωή είναι ωραία με τα μάτια κλειστά» του D. Trueba, προκειμένου να προσδιορίσετε τα χαρακτηριστικά τους ως προς τη δομή και το περιεχόμενο, τη γλώσσα και τη μορφή.

1. Αναζητήστε καταρχάς τη σημασία και την προέλευση της λέξης «τρέιλερ» στο Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής στην [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#).
2. Παρακολουθήστε τώρα το [τρέιλερ](#) της ταινίας, εστιάζοντας στα παρακάτω σημεία:

- ✓ Ως προς την αφηγηματική δομή και το περιεχόμενο:
 - Υπάρχει προφορική αφήγηση; Αν όχι, για ποιον λόγο;
- ✓ Ποιες πληροφορίες δίνουν τα πρώτα στιγμιότυπα (έως το 0.15'');
 - Από ποιες πράξεις της ταινίας πιστεύετε ότι προέρχονται (αρχικές, ενδιάμεσες ή τελικές);
 - Μπορείτε στα επόμενα στιγμιότυπα να προσδιορίσετε τις σχέσεις που αναπτύσσει ο κεντρικός ήρωας με άλλους χαρακτήρες; Ποιες επιλογές του δημιουργού σας βοηθούν σε αυτό;
 - Ποιο στοιχείο των σχέσεων τονίζεται περισσότερο (αγάπη, σύγκρουση, έρωτας, φιλία, αναζήτηση, φυγή);
 - Παρουσιάζεται το πρόβλημα που απασχολεί τον κεντρικό ήρωα και ποιο είναι αυτό;
 - Τα στιγμιότυπα που επιλέγονται αναδεικνύουν την εξέλιξη της δράσης;
 - Παρουσιάζεται το τέλος της ιστορίας ή μένουν αναπάντητα ερωτήματα και ποια είναι αυτά;
 - Ποια συναισθήματα δημιουργούνται στον θεατή και πώς συμβάλλει η επιλογή των κατάλληλων στιγμιότυπων σε αυτό;
 - Μπορείτε να διακρίνετε ενότητες στην αφηγηματική δομή του τρέιλερ και ποιες είναι αυτές;
 - Υπάρχουν πληροφορίες που έχουν προστεθεί στο τρέιλερ που προβάλλεται στην Ελλάδα; Τι αφορούν και για ποιον σκοπό προστέθηκαν;
 - Ποια είναι η συνολική διάρκεια του τρέιλερ; Τι αίσθηση σας αφήνει;
- ✓ Ως προς τη γλώσσα και τη μορφή:
 - Σε ποια σχέση βρίσκονται τα γλωσσικά και τα οπτικά στοιχεία; Συνυπάρχουν ισόρροπα ή κάποιο από αυτά κυριαρχεί;

- Ποια κειμενική διάταξη ακολουθείται ως προς τα οπτικά και τα γλωσσικά στοιχεία;
- Παρατίθενται διάλογοι; Με ποια κριτήρια θεωρείτε ότι επιλέχθηκαν;
- Πώς θα χαρακτηρίζατε τον λόγο στα γλωσσικά στοιχεία που παρεμβάλλονται στα στιγμιότυπα (αναπτυγμένο, ολοκληρωμένο, αποσπασματικό...);
- Ποια μέρη του λόγου προτάσσονται (ρήματα, επίθετα, ουσιαστικά...); Πώς συνδέεται αυτή η επιλογή με το ύφος της ταινίας;
- Ποιες επιλογές κάνει ο δημιουργός ως προς το είδος, το μέγεθος και το χρώμα της γραμματοσειράς. Αξιοποιεί στοιχεία κίνησης;
- Εκτός από τα γλωσσικά και τα οπτικά στοιχεία, ποιο άλλο μέσο χρησιμοποιείται και ποια η σχέση του με το περιεχόμενο της ταινίας;

Εν κατακλείδι, ποιος πιστεύετε ότι είναι ο στόχος του δημιουργού; Υπάρχουν στοιχεία που δείχνουν ότι απευθύνεται σε συγκεκριμένο κοινό;

3. Μπορείτε τώρα να συνοψίσετε τα συμπεράσματά σας για τα χαρακτηριστικά ενός τρέιλερ, προκειμένου να τα αξιοποιήσετε στη δημιουργία παρουσίασης κατά την επόμενη φάση. Ως λέξεις-κλειδιά μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις ακόλουθες:

- ❖ Ως προς την αφηγηματική δομή: δομικές συμβάσεις, ενότητες, στιγμιότυπα/σκηές, χαρακτήρες και περιβάλλον τους, σχέσεις ηρώων, διλημματικές/συγκρουσιακές καταστάσεις, γεγονότα, κλιμάκωση, ένταση, αναπάντητα ερωτήματα, αφηγητής
- ❖ Ως προς τη γλώσσα και τη μορφή: γλωσσικά και οπτικά στοιχεία, κειμενική διάταξη, διάλογοι, είδος λόγου, κυρίαρχα μέρη του λόγου, γραμματοσειρά, κίνηση γλωσσικών στοιχείων, μουσική.

4. Μελετήστε την [αφίσα](#) της ταινίας, εστιάζοντας στα παρακάτω σημεία:

- ✓ Ποιο είναι το θέμα και ποιος ο σκοπός του κειμένου;
- ✓ Τι είδους κείμενο είναι (μονοτροπικό ή πολυτροπικό);
- ✓ Ποιοι σημειωτικοί πόροι (εικόνα, γραπτός λόγος...) αξιοποιούνται;
- ✓ Πώς αλληλεπιδρούν μεταξύ τους; Υπάρχει κάποιος που κυριαρχεί;
- ✓ Ποια η σχέση της εικόνας με την ταινία; (Θυμηθείτε στοιχεία από το τρέιλερ που παρακολουθήσατε.)
- ✓ Ποια συναισθήματα και ποιες προσδοκίες δημιουργεί η εικόνα;
- ✓ Εστιάστε στα γλωσσικά στοιχεία.
 - Τι είδους προτάσεις ως προς τη δομή επιλέγονται;
 - Ποιες επιλογές γίνονται σε επίπεδο γραμματοσειράς, μεγέθους και χρώματος;
- ✓ Ποια η σχέση του περιεχομένου των γλωσσικών στοιχείων με τα συναισθήματα και τις προσδοκίες που σας δημιούργησε η εικόνα. Επιβεβαιώνονται ή ανατρέπονται;
- ✓ Οι επιλογές του δημιουργού αποκαλύπτουν το είδος της ταινίας (δραματική, κωμική, δράσης...) και το κοινό στο οποίο απευθύνεται;

5. Μπορείτε τώρα να συνοψίσετε τα συμπεράσματά σας για τα χαρακτηριστικά μιας κινηματογραφικής αφίσας, προκειμένου να τα αξιοποιήσετε στη δημιουργία παρουσίασης κατά την επόμενη φάση. Ως λέξεις-κλειδιά μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις ακόλουθες: θέμα, σκοπός, πολυτροπικότητα, σημειωτικοί πόροι, οπτικά/γλωσσικά στοιχεία, αλληλεπίδραση, λεξικογραμματικές επιλογές, γραμματοσειρά, κοινό-στόχος.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ Β

Όνοματεπώνυμο μαθητών:

.....
.....

Αναλαμβάνετε να μελετήσετε παρουσίαση και κριτική της ταινίας «Η ζωή είναι ωραία με τα μάτια κλειστά» του D. Trueba, προκειμένου να προσδιορίσετε τα χαρακτηριστικά τους ως προς τη δομή και το περιεχόμενο, τη γλώσσα και τη μορφή.

1. Μελετήστε την [παρουσίαση](#) της ταινίας, εστιάζοντας στα παρακάτω σημεία:

- ✓ Ως προς τη δομή και το περιεχόμενο:
 - Ποιο είναι το θέμα και ποιος ο σκοπός του κειμένου;
 - Ποιες ενότητες περιλαμβάνει;
 - Με ποια σειρά οργανώνονται;
- ✓ Ως προς τη γλώσσα και τη μορφή:
 - Ποια δομή πρότασης και ποια μέρη του λόγου απαντούν στις επιμέρους ενότητες;
 - Αξιοποιούνται οπτικά στοιχεία;
 - Ποιες επιλογές κάνει ο δημιουργός σε επίπεδο γραμματοσειράς (είδος, μέγεθος, χρώμα) σε κάθε ενότητα;
 - Ποια στοιχεία καθιστούν σαφή την κειμενική διάταξη;
 - Ποια είναι η έκταση της παρουσίασης;
 - Ποια στοιχεία σχετικά με την ταινία πλαισιώνουν μια διαδικτυακή παρουσίαση;

Σε τι είδους κοινό θεωρείτε ότι απευθύνεται η παρουσίαση αυτή;

2. Μπορείτε τώρα να συνοψίσετε τα συμπεράσματά σας για τα χαρακτηριστικά μιας παρουσίασης κινηματογραφικής ταινίας, προκειμένου να τα αξιοποιήσετε στη

δημιουργία παρουσίασης κατά την επόμενη φάση. Ως λέξεις-κλειδιά μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις ακόλουθες: θέμα, σκοπός, ενότητες, περιεχόμενο και σειρά οργάνωσης ενοτήτων, σημειωτικοί πόροι, οπτικά/γλωσσικά στοιχεία, λεξικογραμματικές επιλογές (είδος προτάσεων, μέρη του λόγου...), γραμματοσειρά, σχέση των επιλογών με το κοινό-στόχο.

3. Μελετήστε την [κριτική](#) της ταινίας «Η ζωή είναι ωραία με τα μάτια κλειστά» από τον Π. Παναγόπουλο, εστιάζοντας στα παρακάτω στοιχεία:

- ✓ Ως προς τη δομή και το περιεχόμενο:
 - Ποιο είναι το θέμα και ποιος ο σκοπός του κειμένου;
 - Ποιες ενότητες περιλαμβάνει;
 - Με ποια σειρά οργανώνονται;
 - Ποιες πληροφορίες δίνονται σε κάθε ενότητα;
 - Σε τι διαφοροποιείται σε σχέση με την παρουσίαση της ταινίας;
- ✓ Ως προς τη γλώσσα και τη μορφή:
 - Ποιος είναι το ύφος του κειμένου;
 - Χρησιμοποιείται ειδικό λεξιλόγιο;
 - Αξιοποιούνται οπτικά στοιχεία;
 - Ποιες επιλογές κάνει ο δημιουργός σε επίπεδο γραμματοσειράς (είδος, μέγεθος, χρώμα) σε κάθε ενότητα;
 - Ποια στοιχεία καθιστούν σαφή την κειμενική διάταξη;
 - Ποια είναι η έκτασή της;

4. Μπορείτε τώρα να συνοψίσετε τα συμπεράσματά σας για τα χαρακτηριστικά μιας κινηματογραφικής κριτικής, προκειμένου να τα αξιοποιήσετε στη δημιουργία παρουσίασης κατά την επόμενη φάση. Ετοιμάστε ένα ενδεικτικό διάγραμμα κριτικής για κινηματογραφική ταινία.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΕΣ Β, Ε

Αποστολή: Θα διερευνήσετε τα χαρακτηριστικά κειμένων που σχετίζονται με την προώθηση και κριτική κινηματογραφικών ταινιών. Ακολουθώντας τις κατευθύνσεις του φύλλου εργασίας, κρατήστε σημειώσεις ηλεκτρονικά, προκειμένου να τις αξιοποιήσετε στην επόμενη φάση για τη δημιουργία παρουσίασης με την οποία θα παρουσιάσετε τα αποτελέσματα της διερεύνησής σας στην ολομέλεια.

Υλικό: Τρέιλερ, αφίσα, παρουσίαση και κριτική της ταινίας «12 χρόνια σκλάβος» του S. McQueen.

Τρόπος εργασίας: Αφού χωριστείτε σε υποομάδες 2-3 ατόμων, να συνηνοηθείτε ποια θα είναι η υποομάδα Α και ποια η υποομάδα Β. Στη συνέχεια, σε επίπεδο υποομάδας να ορίσετε ρόλους ανάλογα με τις ανάγκες της εργασίας. Στην επόμενη φάση, θα συνθέσετε τα αποτελέσματά σας σε κοινή παρουσίαση.

Χρόνος εργασίας: Δύο διδακτικές ώρες.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ Α

Ονοματεπώνυμο μαθητών:

.....
.....

Αναλαμβάνετε να μελετήσετε το τρέιλερ και την αφίσα της ταινίας «12 χρόνια σκλάβος» του S. McQueen, προκειμένου να προσδιορίσετε τα χαρακτηριστικά τους ως προς τη δομή και το περιεχόμενο, τη γλώσσα και τη μορφή.

1. Αναζητήστε καταρχάς τη σημασία και την προέλευση της λέξης «τρέιλερ» στο Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής στην [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#).

2. Παρακολουθήστε τώρα το [τρέιλερ](#) της ταινίας, εστιάζοντας στα παρακάτω σημεία:

✓ Ως προς την αφηγηματική δομή και το περιεχόμενο:

- Υπάρχει προφορική αφήγηση; Αν όχι, για ποιον λόγο;
- Ποιες πληροφορίες δίνουν τα πρώτα στιγμιότυπα (έως το 0.15'');
- Από ποιες πράξεις της ταινίας πιστεύετε ότι προέρχονται (αρχικές, ενδιάμεσες ή τελικές);
- Μπορείτε μέσα από τα διάφορα στιγμιότυπα να προσδιορίσετε τις σχέσεις που αναπτύσσει ο κεντρικός ήρωας με άλλους χαρακτήρες; Ποιες επιλογές του δημιουργού σας βοηθούν σε αυτό;
- Ποιο στοιχείο των σχέσεων τονίζεται περισσότερο (αγάπη, σύγκρουση, φιλία, αναζήτηση, φυγή);
- Παρουσιάζεται το πρόβλημα που απασχολεί τον κεντρικό ήρωα και ποιο είναι αυτό;
- Τα στιγμιότυπα που επιλέγονται αναδεικνύουν την εξέλιξη της δράσης;
- Παρουσιάζεται το τέλος της ιστορίας ή μένουν αναπάντητα ερωτήματα και ποια είναι αυτά;
- Ποια συναισθήματα δημιουργούνται στον θεατή και πώς συμβάλλει η επιλογή των κατάλληλων στιγμιότυπων σε αυτό;
- Μπορείτε να διακρίνετε ενότητες στην αφηγηματική δομή του τρέιλερ και ποιες είναι αυτές;
- Υπάρχουν πληροφορίες που έχουν προστεθεί στο τρέιλερ που προβάλλεται στην Ελλάδα;
- Ποια είναι η συνολική διάρκεια του τρέιλερ; Τι αίσθηση σας αφήνει;

✓ Ως προς τη γλώσσα και τη μορφή:

- Σε ποια σχέση βρίσκονται τα γλωσσικά και τα οπτικά στοιχεία; Συνυπάρχουν ισόρροπα ή κάποιο από αυτά κυριαρχεί;
- Ποια κειμενική διάταξη ακολουθείται ως προς τα οπτικά και τα γλωσσικά στοιχεία;
- Παρατίθενται διάλογοι; Με ποια κριτήρια θεωρείτε ότι επιλέχθηκαν;
- Πώς θα χαρακτηρίζατε τον λόγο στα γλωσσικά στοιχεία που παρεμβάλλονται στα στιγμιότυπα (αναπτυγμένο, ολοκληρωμένο, αποσπασματικό...);
- Ποια μέρη του λόγου κυριαρχούν (ρήματα, επίθετα, ουσιαστικά...);
- Ποιες επιλογές κάνει ο δημιουργός ως προς το είδος, το μέγεθος και το χρώμα της γραμματοσειράς. Αξιοποιεί στοιχεία κίνησης;
- Εκτός από τα γλωσσικά και τα οπτικά στοιχεία, ποιο άλλο μέσο χρησιμοποιείται και ποια η σχέση του με το περιεχόμενο της ταινίας;

Εν κατακλείδι, ποιος πιστεύετε ότι είναι ο στόχος του δημιουργού; Υπάρχουν στοιχεία που δείχνουν ότι απευθύνεται σε συγκεκριμένο κοινό;

3. Μπορείτε τώρα να συνοψίσετε τα συμπεράσματά σας για τα χαρακτηριστικά ενός τρέιλερ, προκειμένου να τα αξιοποιήσετε στη δημιουργία παρουσίασης κατά την επόμενη φάση. Ως λέξεις-κλειδιά μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις ακόλουθες:

- ❖ Ως προς την αφηγηματική δομή: δομικές συμβάσεις, ενότητες, στιγμιότυπα/σκηές, χαρακτήρες και περιβάλλον τους, σχέσεις ηρώων, διλημματικές/συγκρουσιακές καταστάσεις, γεγονότα, κλιμάκωση, ένταση, αναπάντητα ερωτήματα, αφηγητής.

- ❖ Ως προς τη γλώσσα και τη μορφή: γλωσσικά και οπτικά στοιχεία, κειμενική διάταξη, διάλογοι, είδος λόγου, κυρίαρχα μέρη του λόγου, γραμματοσειρά, κίνηση γλωσσικών στοιχείων, μουσική.

4. Μελετήστε την αφίσα της ταινίας, εστιάζοντας στα παρακάτω σημεία:

- ✓ Ποιο είναι το θέμα και ποιος ο σκοπός του κειμένου;
- ✓ Τι είδους κείμενο είναι (μονοτροπικό ή πολυτροπικό);
- ✓ Ποιοι σημειωτικοί πόροι (εικόνα, γραπτός λόγος...) αξιοποιούνται;
- ✓ Πώς αλληλεπιδρούν μεταξύ τους; Υπάρχει κάποιο που κυριαρχεί;
- ✓ Ποια η σχέση της εικόνας με την ταινία; (Θυμηθείτε στοιχεία από το τρέιλερ που παρακολουθήσατε.)
- ✓ Ποια συναισθήματα και ποιες προσδοκίες δημιουργεί η εικόνα;
- ✓ Εστιάστε στα γλωσσικά στοιχεία.
 - Ποιες πληροφορίες δίνουν;
 - Τι είδους προτάσεις ως προς τη δομή επιλέγονται;
 - Ποιες επιλογές γίνονται σε επίπεδο γραμματοσειράς, μεγέθους και χρώματος;
- ✓ Ποια η σχέση του περιεχομένου των γλωσσικών στοιχείων με τα συναισθήματα και τις προσδοκίες που σας δημιούργησε η εικόνα. Επιβεβαιώνονται ή ανατρέπονται;
- ✓ Οι επιλογές του δημιουργού αποκαλύπτουν το είδος της ταινίας (δραματική, κωμική, δράσης...) και το κοινό στο οποίο απευθύνεται;

5. Μπορείτε τώρα να συνοψίσετε τα συμπεράσματά σας για τα χαρακτηριστικά μιας κινηματογραφικής αφίσας, προκειμένου να τα αξιοποιήσετε στη δημιουργία παρουσίασης κατά την επόμενη φάση. Ως λέξεις-κλειδιά μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις ακόλουθες: θέμα, σκοπός, πολυτροπικότητα,

σημειωτικοί πόροι, οπτικά/γλωσσικά στοιχεία, αλληλεπίδραση, λεξικογραμματικές επιλογές, γραμματοσειρά, κοινό-στόχος.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ Β

Ονοματεπώνυμο μαθητών:

.....
.....

Αναλαμβάνετε να μελετήσετε παρουσίαση και κριτική της ταινίας «12 χρόνια σκλάβος» του S. McQueen, προκειμένου να προσδιορίσετε τα χαρακτηριστικά τους ως προς τη δομή και το περιεχόμενο, τη γλώσσα και τη μορφή.

1. Μελετήστε την [παρουσίαση](#) της ταινίας, εστιάζοντας στα παρακάτω σημεία:

- ✓ Ως προς τη δομή και το περιεχόμενο:
 - Ποιο είναι το θέμα και ποιος ο σκοπός του κειμένου;
 - Ποιες ενότητες περιλαμβάνει;
 - Με ποια σειρά οργανώνονται;
- ✓ Ως προς τη γλώσσα και τη μορφή:
 - Ποια δομή πρότασης και ποια μέρη του λόγου απαντούν στις επιμέρους ενότητες;
 - Αξιοποιούνται οπτικά στοιχεία;
 - Ποιες επιλογές κάνει ο δημιουργός σε επίπεδο γραμματοσειράς (είδος, μέγεθος, χρώμα) σε κάθε ενότητα;
 - Ποια στοιχεία καθιστούν σαφή την κειμενική διάταξη;
 - Ποια είναι η έκταση της παρουσίασης;
 - Ποια στοιχεία σχετικά με την ταινία πλαισιώνουν μια διαδικτυακή παρουσίαση;

Σε τι είδους κοινό θεωρείτε ότι απευθύνεται η παρουσίαση αυτή;

2. Μπορείτε τώρα να συνοψίσετε τα συμπεράσματά σας για τα χαρακτηριστικά μιας παρουσίασης κινηματογραφικής ταινίας, προκειμένου να τα αξιοποιήσετε στη δημιουργία παρουσίασης κατά την επόμενη φάση. Ως λέξεις κλειδιά μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις ακόλουθες: θέμα, σκοπός, ενότητες, περιεχόμενο και σειρά οργάνωσης ενοτήτων, σημειωτικοί πόροι, οπτικά/γλωσσικά στοιχεία, λεξικογραμματικές επιλογές (είδος προτάσεων, μέρη του λόγου...), γραμματοσειρά, σχέση των επιλογών με το κοινό-στόχο.
3. Μελετήστε την [κριτική](#) της ταινίας «12 χρόνια σκλάβος» από τον Θ. Κουτσογιαννόπουλο, εστιάζοντας στα παρακάτω στοιχεία:
 - ✓ Ως προς τη δομή και το περιεχόμενο:
 - Ποιο είναι το θέμα και ποιος ο σκοπός του κειμένου;
 - Ποιες ενότητες περιλαμβάνει;
 - Με ποια σειρά οργανώνονται;
 - Ποιες πληροφορίες δίνονται σε κάθε ενότητα;
 - Σε τι διαφοροποιείται σε σχέση με την παρουσίαση της ταινίας;
 - ✓ Ως προς τη γλώσσα και τη μορφή:
 - Ποιος είναι το ύφος του κειμένου;
 - Χρησιμοποιείται ειδικό λεξιλόγιο
 - Αξιοποιούνται οπτικά στοιχεία;
 - Ποιες επιλογές κάνει ο δημιουργός σε επίπεδο γραμματοσειράς (είδος, μέγεθος, χρώμα) σε κάθε ενότητα;
 - Ποια στοιχεία καθιστούν σαφή την κειμενική διάταξη;
 - Ποια είναι η έκτασή της;
4. Μπορείτε τώρα να συνοψίσετε τα συμπεράσματά σας για τα χαρακτηριστικά μιας κινηματογραφικής κριτικής, προκειμένου να τα αξιοποιήσετε στη δημιουργία

παρουσίασης κατά την επόμενη φάση. Ετοιμάστε ένα ενδεικτικό διάγραμμα κριτικής για κινηματογραφική ταινία.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Ο εκπαιδευτικός θα μπορούσε να ζητήσει από τους μαθητές ατομικά ή σε ομάδες να παρακολουθήσουν στο σπίτι μια ταινία της επιλογής τους και να δημιουργήσουν ένα τρέιλερ, μια αφίσα, μια παρουσίαση ή κριτική της ταινίας. Κατά αυτόν τον τρόπο, οι μαθητές δεν περιορίζονται σε κριτική ανάλυση υπαρχόντων κειμένων, κειμένων του «παρελθόντος», αλλά προχωρούν σε «σχεδιασμό», δυναμική ανάγνωση και αξιοποίηση διαθέσιμων σημειωτικών πόρων με στόχο τη δημιουργία δικών τους κειμένων με έντονα τα στοιχεία της δημιουργικότητας. Δίνεται, έτσι, έμφαση σε μια κατεύθυνση που, κατά τον Kress, στοχεύει στο να σχεδιάζει ο μαθητής την επικοινωνία του ως «ρήτορας» (Κουτσογιάννης 2014: 17) και όχι μόνο ως αποδέκτης πληροφορίας. Η παρουσίαση στην τάξη προϋποθέτει χρονική επέκταση του σεναρίου κατά τουλάχιστον ένα διδακτικό δίωρο.

Θα μπορούσε, επίσης, να δοθεί έμφαση στη σύγκριση πιο παραδοσιακών με σύγχρονα κείμενα παρουσίασης και κριτικής κινηματογραφικής ταινίας. Τα κείμενα του σχολικού βιβλίου προσφέρονται για συνεξέταση με αντίστοιχου είδους που φιλοξενούνται στα σώματα κειμένων των εφ. «Νέα» και «Μακεδονία» της *Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα*, όπως προτείνει η Βλαχογιάννη (2012α: 19). Με τη σειρά τους θα μπορούσαν να συγκριθούν με κείμενα που φιλοξενούνται στο διαδίκτυο, όπως αυτά που προτείνονται στην παρούσα διδακτική πρόταση. Συγκριτική εξέταση προς αυτήν την κατεύθυνση και με αξιοποίηση της μεθόδου project προτείνεται από τη Βλαχογιάννη, στην ενότητα του σεναρίου της που αφορά την παρουσίαση και κριτική κινηματογραφικής ταινίας (Βλαχογιάννη 2012β: 20-24).

Στο μάθημα της Ερευνητικής Εργασίας ή και στο πλαίσιο της ημιτυπικής εκπαίδευσης, σε έναν Όμιλο ή ένα Πολιτιστικό Πρόγραμμα με θεματική σχετική με τον κινηματογράφο, μια ομάδα θα μπορούσε να παρακολουθεί νέες ταινίες και να δημιουργεί κείμενα προβολής και κριτικής της ταινίας, που θα φιλοξενούνται σε σχολικά έντυπα (παρουσίαση, κριτική) ή θα παρουσιάζονται στο σχολείο (αφίσα, τρέιλερ).

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η διδακτική πρόταση θα μπορούσε να χαρακτηριστεί καθοδηγητική, καθώς επιλέγονται από τον εκπαιδευτικό τόσο οι ταινίες όσο και τα κείμενα που τις αφορούν. Η επιλογή των ταινιών έγινε τόσο με το κριτήριο της διαφορετικής χώρας παραγωγής (Ελλάδα, Ισπανία, Η.Π.Α) όσο και με βάση το γεγονός ότι πρόκειται για ταινίες με μεγάλη ανταπόκριση στο κοινό, τις οποίες μπορεί να έχουν παρακολουθήσει και οι ίδιοι οι μαθητές. Θα μπορούσε να ανατεθεί στους μαθητές να επιλέξουν ταινία και κείμενα. Κάτι τέτοιο, ωστόσο, θα οδηγούσε σε χρονοβόρα διαπραγμάτευση μεταξύ τους, η οποία δε θα είχε προσθετική αξία για το σενάριο.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βλαχογιάννη, Ε. 2012α. *Γνωριμία με τα κειμενικά είδη της παρουσίασης και κριτικής και τις επιμέρους υποκατηγορίες τους (βιβλίο, κινηματογράφος, μουσική)*. Παραδειγματικό διδακτικό σενάριο για τη Νεοελληνική Γλώσσα (Β΄ Λυκείου) στο πλαίσιο της Πράξης «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση». Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Βλαχογιάννη, Ε. 2012β. *Συγκριτική θεώρηση των κειμενικών ειδών της παρουσίασης και κριτικής. Εστίαση στην κειμενική διαφοροποίηση, που δημιουργεί η ποικιλότητα της επικοινωνιακής περίπτωσης και της εκάστοτε κοινωνικής πρακτικής*. Παραδειγματικό διδακτικό σενάριο για τη Νεοελληνική Γλώσσα (Β΄ Λυκείου) στο πλαίσιο της Πράξης «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια

εκπαίδευση» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση». Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Κέκια, Α. 2002. Παιδαγωγική του γραμματισμού με βάση τα κειμενικά είδη: μία εναλλακτική πρόταση για τη γλωσσική αγωγή στη σχολική εκπαίδευση. *Εισήγηση στο Συνέδριο της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδας*, Νοέμβριος 2001, Ναύπλιο. Διαθέσιμο στο διαδίκτυο: http://www.pee.gr/wp-content/uploads/praktika_synedrion_files/pr_syn/s_nay/c/3/mer_g_th_en_3/kekia.htm [19.08.2014]

Κουτσογιάννης, Δ. 2011. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Διαθέσιμο στο διαδίκτυο: http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html [19.08.2014]

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Κουτσογιάννης, Δ. 2014. Κριτικοί γραμματισμοί: διεθνής εμπειρία και ελληνική πραγματικότητα. Στο Γρίβα, Ε., Κουτσογιάννης, Δ., Ντίνας, Κ., Στάμου, Α., Χατζηπαναγιωτίδη, Α., & Χατζησαββίδης, Σ. (επιμ.), *Πρακτικά Πανελληνίου Συνεδρίου «Ο Κριτικός Γραμματισμός στη σχολική πράξη»*. Διαθέσιμο στο διαδίκτυο: <http://www.nured.uowm.gr/drama/PRAKTIKA.html> [19.08.2014]

Κουτσογιάννης, Δ. & Μ. Παυλίδου. 2012. *Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: για διαθεματικές δραστηριότητες στο πλαίσιο της ζώνης φιλολογικών μαθημάτων και με άλλα γνωστικά αντικείμενα, για ημιτυπικές και άτυπες σχολικές πρακτικές, με διαδραστικούς πίνακες και φορητούς υπολογιστές*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Διαθέσιμο στο διαδίκτυο:

http://www.greeklanguage.gr/sites/default/files/digital_school/melete_gia_ta_diat_hematika_senaria_koutsogiannes-paulidou.pdf [19.08.2014]

Μητσκοπούλου, Β. 2006. *Κείμενο και κειμενικό είδος*. Διαθέσιμο στο διαδίκτυο: http://www.greek-language.gr/greekLang/studies/discourse/1_2/index.html [19.08.2014].

Παυλίδου, Μ. 2013. *Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία: Μια προσέγγιση με άξονα τον γραμματισμό και τον σχολικό λόγο*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Χατζησαββίδης, Σ. 2005. Από την παιδαγωγική του γραμματισμού στους πολυγραμματισμούς: νέες τάσεις, διαστάσεις και προοπτικές στη διδασκαλία της γλώσσας. Στο: Μπαλάσκας, Κ. & Αγγελάκος, Κ. (επιμ.) *Γλώσσα και Λογοτεχνία στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση*. Αθήνα: Μεταίχμιο, σ. 35-52.